

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Лора Христова Георгиева, дм

Катедра по социална медицина и организация на здравеопазването,
Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – гр. Варна

Относно: Конкурс за заемане на академична длъжност „професор“ в област на висшето образование: 7. *Здравеопазване и спорт*, професионално направление: 7.1. *Медицина*, специалност: *Социална медицина и организация на здравеопазването и фармацията*, за нуждите на Катедрата по социална медицина и организация на здравеопазването, към Факултета по обществено здравеопазване на МУ-Варна, обявен в Държавен вестник, бр. 7 от 23.01.2024г.

В състава на Научното жури по настоящия конкурс съм включена съгласно Заповед №Р-109-97/22.03.2024г. на Ректора на Медицински университет – Варна.

Съгласно Протокол №1 от 2.04.2024г. от първото заседание на Научното жури съм определена да изготвя становище по процедурата.

В конкурса участва един кандидат –доц. д-р Десислава Иванова Ванкова, дмн.

Представени са всички необходими документи и справки, съобразно Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за неговото приложение и Правилника за развитие на академичния състав на МУ-Варна.

Биографични данни и кариерно развитие на кандидата

Десислава Иванова Ванкова е родена в гр. Бургас. Завършва със златен медал Английска езикова гимназия „Гео Милев“ в родния си град. Дипломира се като лекар в МУ-Варна през 1993г. Професионалния си път започва като лекар във Вътрешно отделение в Общинска болница - Малко Търново (Бургаска област), работи като участъков терапевт и лекар в спешна помощ в община Аврен (Варненска област), епидемиолог в ХЕИ-Варна, има продължителен опит във фармацевтична компания. Завършва магистратура по Обществено здраве в Маастрихтски университет (Нидерландия) през 1999г.

Академичното си развитие започва като хоноруван асистент в Катедрата по социална медицина и организация на здравеопазването на МУ-Варна в периода 2000-2001г. и през 2015г., а през 2016г. е назначена като главен асистент. Непрекъснато повишава квалификацията си, преминавайки множество обучителни курсове в България и чужбина – по проблеми на общественото здраве, оценка на здравни технологии, модерна епидемиология, промоция на здраве и здравословен начин на живот, интегративна медицина, единно здраве и антимикробна резистентност, медицинска педагогика и др. Защитава дисертация за степен „доктор“ на тема „Качество на живот, свързано със здравето в общността“ (2013) и дисертация за степен „доктор на науките“ на тема „Интегративна медицина - холистичен концептуален модел, научни и образователни подходи“ (2022). Хабилитирана е като доцент през 2018г.

От 2015г. е ръководител на Научния отдел към заместник-ректора по научна дейност в МУ-Варна. Член е на Комисията по медицинска етика към УМБАЛ „Света Марина“ - Варна в периода 2018-2022г. и на Комисията по етика на научните изследвания при МУ-Варна от 2020г.

Членува в: Европейска асоциация по общественно здраве, Европейско общество по интегративна медицина, Българска асоциация по общественно здраве, Българско научно дружество по общественно здраве, Съюз на учените в България – клон Варна, Сдружение „Обществено здравеопазване-99“, Български лекарски съюз.

Владее английски, руски и френски език.

Има отлични компютърни умения.

Оценка на научно-изследователската работа

За участие в конкурса са представени следните научни трудове:

- Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ (**Критерий А.1**) – 1;
- Дисертационен труд за присъждане на научна степен „доктор на науките“ (**Критерий Б.2**) – 1;
- Хабилизационен труд – монография (**Критерий В.3**) – 1;
- Публикувана монография, която не е представена като основен хабилизационен труд (**Критерий Г.5**) – 1;
- Публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на степен „доктор на науките“ (**Критерий Г.6**) – 1;
- Публикации и доклади в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (**Критерий Г.7**) – 15;
- Публикации и доклади в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове (**Критерий Г.8**) – 34;
- Публикувана глава от колективна монография (**Критерий Г.9**) – 1;
- Публикуван университетски учебник (**Критерий Е.20**) – 2;
- Публикувано университетско учебно пособие (**Критерий Е.21**) – 3.

Представената научна продукция покрива и надхвърля минималните наукометрични изисквания за настоящия конкурс.

Извън минималните изисквания са посочени още 6 пълнотекстови публикации в научни списания и сборници.

Статиите са публикувани в престижни български и чужди издания: European Journal of Integrative Medicine, BMC Public Health, Journal of IMAB, Black Sea Journal of Medicine and Public Health Asklepios, Scripta Scientifica Salutis Publicae, Известия на Съюза на учените - Варна, Социална медицина и др. Близо половината от всички публикации са на английски език.

Силната авторска позиция на доц. Ванкова се потвърждава от факта, че в 47% от публикациите тя е самостоятелен или първи автор.

Научните трудове и техните приноси могат да се групират в следните основни направления:

1. Качество на живот и здраве.

Качеството на живот, свързано със здравето, е приоритетно тематично направление, на което доц. Ванкова посвещава дългогодишни изследвания, още от първия си дисертационен труд. Голяма част от публикациите изследват субективните оценки на здравето и щастието, и тяхното значение при оценка на здравно-промотивни интервенции, целящи намаляване на здравните неравенства. Доц. Ванкова тества различни изследователски инструменти, с приложение както на ниво общност, така и в клиничната медицина.

Направено е първото по рода си у нас цялостно изследване върху многопосочната роля на качеството на живот в медицината и общественото здравеопазване в контекста на ранното детско развитие.

За първи път, съвместно с екип изследователи в областта на изкуствения интелект, е използван интеркритериален анализ за представяне на иновативно решение за анализ на качеството на живот, с цел да се идентифицират най-независимите и най-зависимите помежду си показатели за измерване на качеството на живот във въпросника EuroQoL.

Приложението на стандартизирания дерматологично-специфичен въпросник Dermatology Life Quality Index за оценка на качеството на живот при пациенти с лихен симплекс хроникус доказва нуждата от субективна оценка на здравето при хронични кожни заболявания, като неизменна част от общата оценка на състоянието на пациента.

2. Промоция на здраве и превантивна медицина.

Редица разработки утвърждават, че ценностите в обществото, солидарността и взаимопомощта между поколенията, както и културните традиции, са протективен фактор за доброто качество на живота, особено в напреднала възраст.

Забележителен принос е погледът към българските народни танци не просто като към обединяващ социален феномен, но и като здравно-промотивна интервенция за подобряване на физическото и психичното здраве и социалното функциониране. Обоснована е необходимостта от интегриране на българските народни танци в учебните занятия на студентите по дисциплината „Спорт“, което ще допринесе за популяризиране на българския фолклор, традиции и култура сред многонационалната студентска общност. Създадено е аудио-визуално учебно пособие за изучаване на български народни танци, категорично доказало своята полезност при обучението в електронна среда по време на пандемията от Covid-19.

Представена е идеята за „единно здраве“ (one health) и пряката ѝ връзка с превенцията и контрола на инфекциите, и справяне с антимикробната резистентност.

3. Интегративна медицина.

Работата на доц. Ванкова по това направление е отразена в нейния дисертационен труд за степен „доктор на науките“ и в множество публикации и научни съобщения на конгреси и конференции. Проследено е историческото развитие на концепцията за „интегративна медицина“, възникнала като идейно движение за интегриране на комплементарната и алтернативна медицина (КАМ) в здравеопазването. За първи път е създаден холистичен концептуален модел, който дава възможност за по-задълбочено изучаване, развиване и прилагане на интегративната медицина.

Изследователските търсения в тази област намират своя концентриран израз в хабилитационния труд - монографията *„Интегративна медицина: история, идейно развитие, информиран избор и интелигентна инвестиция в бъдещето“*, издадена от МУ-Варна през 2021г., както и в разработения оригинален справочник *„Комплементарна и алтернативна медицина. Кратък терминологичен справочник на 21 век“*, издаден от МУ-Варна през 2022г.

4. Образование и научни изследвания.

Доц. Ванкова има подчертан интерес към образованието по общественото здраве и методологията на научните изследвания.

Разработва иновативни модели на преподаване, с приложимост във висшето и в гимназиалното образование.

Систематизира, анализира и сравнява различни изследователски подходи. В собствената си научна работа комбинира разнообразни методи, с афинитет към качествените проучвания, с цел обхващане на проблемите от всички страни.

Сред методологичните ѝ приноси се откроява разработеният теоретичен модел за провеждане на Делфи проучване сред здравно-социални експерти в Covid-пандемична среда, наречен от авторката Динамично Делфи.

Общият импакт фактор е 14,715 – от 6 публикации.

Доц. Ванкова има профили в Google Scholar, ORCID, ResearchGate, Scopus и Web of Science, което допринася за популяризирането на нейните научни разработки.

Цитиранията на научните трудове са 135, от които 42 са в издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (**Критерий Д.10**), 15 са в монографии и колективни томове с научно рецензиране (**Критерий Д.11**), 78 са в нереферирани списания с научно рецензиране (**Критерий Д.12**), които покриват и надхвърлят минималните изисквания.

Научната компетентност на доц. Ванкова се проявява и в участието ѝ като член на редколегията на списание „Asklepios“, както и като рецензент на статии в български и международни издания, книги и учебни пособия.

Под нейното научно ръководство са защитени две дисертации (**Критерий Е.14**) по специалностите „Социална медицина и организация на здравеопазването и фармацията“ и „Управление на общественото здраве“. Към момента ръководи още 4 докторанти в процес на разработка на дисертационните трудове.

Доц. Ванкова работи активно в научни и образователни проекти:

- 3 национални (**Критерий Е.16**);
- 3 международни (**Критерий Е.17**);
- ръководител на 3 национални (**Критерий Е.18**);
- ръководител на 2 международни (**Критерий Е.19**).

Цялостната продукция на доц. Ванкова включва над 100 публикации в български и международни издания, 5 монографични труда, 5 учебника и учебни помагала, над 100 участия с пленарни лекции, доклади и постери на научни форуми в България, Чехия, Испания, Италия, Ирландия и др.

Признание за успешното ѝ представяне е получената награда на издателство Оксфорд за постер на VIII Европейска конференция по обществено здраве в Милано, Италия (2015).

Оценка на учебно-методичната и преподавателска работа

Доц. Ванкова има близо 29 години трудов стаж, от които над 7 години преподавателски стаж в МУ-Варна. Води лекции и упражнения на студенти по медицина и дентална медицина (българо- и англоезично обучение), медицински сестри, акушерки, фармацевти, помощник-фармацевти, логопеди, кинезитерапевти, оптометристи, здравен мениджмънт, управление на здравните грижи и др., при средна натовареност над 350 часа годишно, което надхвърля задължителния норматив. Участва в програмни съвети, разработва и осъвременява съдържанието на учебни програми.

Член е на комисия за държавен изпит на студенти по медицина и председател на комисия за държавен изпит на медицински сестри и акушерки.

Има придобита специалност (**Критерий Е.15**) по Социална медицина и организация на здравеопазването от 2000г.

Автор е на два учебника по социална медицина (**Критерий Е.20**) за медицински сестри и акушерки и на 3 учебни помагала (**Критерий Е.21**).

Участва в обучението на стажанти, специализанти и докторанти (**Критерий Е.22**).
Ръководител е на двама специализанти по Социална медицина и здравен мениджмънт.

Осъществила е научно ръководство на 10 дипломни работи в магистърските програми на Факултета по обществено здравеопазване на МУ-Варна.

Големият практически опит в различни звена на здравеопазването, многобройните специализации, участията в научни събития, проекти и обществени инициативи, както и богатата обща култура правят доц. Ванкова ерудиран, интересен, уважаван и обичан преподавател, оказващ всеотдайна подкрепа на студентите.

Експертната ѝ дейност също е впечатляваща: експерт в комисии за оценка на здравни технологии (2016-2019), експерт към Европейската комисия за проектна дейност (от 2020г.), член на EUPHA Working Group on Access to Medicines (от 2023г.).

Участва в колективите по разработване на три международни здравно-политически стратегии към Европейската комисия и Световната здравна организация.

Заклучение

Научната и учебната дейност на доц. д-р Десислава Ванкова, дмн, напълно отговарят и надхвърлят критериите за заемане на академична длъжност „професор“, в съответствие със Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за неговото приложение и изискванията на Медицински университет – Варна.

Представените научни трудове са достатъчни по количество, разнообразни по тематика и прецизни по изпълнение. Кандидатката е изграден професионалист, с много богат изследователски, академичен и експертен опит у нас и в чужбина, широк кръгозор, енергичност, трудолюбие и висок потенциал за развитие.

Всичко това ми дава основание да дам положителна оценка и убедено да предложа на уважаемото Научно жури – доц. д-р Десислава Иванова Ванкова да заеме академичната длъжност „професор“ по специалност „Социална медицина и организация на здравеопазването и фармацията“, за нуждите на Катедрата по социална медицина и организация на здравеопазването, към Факултета по обществено здравеопазване на Медицински университет – Варна.

20.05.2024 г.
гр. Варна

Член на Научното жури:
/ проф. д-р Л. Георгиева, дм /

Заличено на основание чл. 5, §1, б. „В“ от Регламент (ЕС) 2016/679
--